

Provtagningsinstruktion

Dok beteckning:	PIN 11:03	Utgåva nr: 15	Utfärdad av: BB	6 april 2010
Godkänd av/datum:	Lab. chef Ina Lindell	20 april 2026	Ändrad av: Helena Arvidsson	7 april 2026
			Reviderad av: Helena Arvidsson	3 jan 2025

Kvarts och kristobalit i respirabelt damm

Ämne

Kvarts och kristobalit i respirabelt damm

Allmänt

Formel: SiO_2
 CAS-nr: 14808-60-7 (kvarts) 14464-46-1 (kristobalit)
 Molekylvikt: 60,08
 Form: Respirabelt damm, kristallint

Hygieniskt gränsvärde enligt gällande författning, se Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2025:2) om ändring i Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:14) om gränsvärden för luftvägsexponering i arbetsmiljön

Ämne	NGV (mg/m ³)
Kvarts	0,1
Kristobalit	0,05

Provtagning

Provtagningsmedium: Membranfilter
 Provtagningsutrustning: Högflödespump, föravskiljare SKC, flödesmätare, adapter för flödesmätning, hållare
 Flöde: 2,5 liter/minut
 Lägsta svarsgräns per prov: 0,002 mg kvarts, 0,005 mg kristobalit
 Analysmetodens mätosäkerhet: > 0,020 mg (kvarts) - 15 %
 0,002-0,019 mg (kvarts) - 25 %
 Maximal mängd/prov: -
 Rekommenderad luftvolym: -
 Referens: SS-ISO 16258-2:2015 Arbetsplatsluft - Bestämning av kristallin kiseldioxid med röntgendiffraktion

Exempel på lägsta möjliga rapporterade luftkoncentration vid några olika luftvolymmer:

Provtagningsvolym (liter)	kvarts (mg/m ³)	kristobalit (mg/m ³)
600	0,0033	0,0083
900	0,0022	0,0056
1200	0,0017	0,0042

Provtagningsinstruktion

Dok beteckning:	PIN 11:03	Utgåva nr: 15	Utfärdad av: BB	6 april 2010
Godkänd av/datum:	Lab. chef Ina Lindell	20 april 2026	Ändrad av: Helena Arvidsson	7 april 2026
			Reviderad av: Helena Arvidsson	3 jan 2025

- Figur 1 visar en provtagningskassett med lock och två olika typer av föravskiljare.
- Filterkassetten utan lock vrids försiktigt på föravskiljaren så att den sluter tätt, figur 2.
- Sätt fast föravskiljaren i hållaren, den röda/svarta pluggen ska sitta kvar på föravskiljaren. I pluggen samlas det grövre bortskilda dammet under provtagningen. Kulan på föravskiljaren ska passas in i avsett hål på hållaren, se gul markering figur 3.
- Vid kontroll av flödet behövs en adapter till flödesmätaren. Flödesadaptorn trycks mot föravskiljaren så att det sluter tätt, flödet ska vara 2,5 liter/minut, figur 4.
- Provtagaren kan med fördel placeras som figur 5 vid personburen provtagning. **Efter avslutad provtagning, förvara inte filter och föravskiljare som figur 2, utan ta varsamt bort föravskiljaren så att avskilt damm i pluggen inte faller ner på filtret.** Sätt tillbaka locket på filterkassetten.

Blankprov

Hantering: Filterkassetten märkt ”**Blank**” ska returneras oanvänd (ej öppnad)

Provhantering

Förvaring innan/
efter provtagning: Rumstemperatur

Transport: Normal postgång
Skicka tillbaka de kassetter som inte använts. Filtren kasseras och debiteras enligt prislista

Sänd proven till: Arbets- och miljömedicin
Laboratoriet
Universitetssjukhuset Örebro
701 85 Örebro